

ENKELE REACTIES OP "ZEEWEZENSPROKKELS 1"

In zijn lezenswaardige bijdrage "Zeewezensprokkels 1" spreekt Ferdinand GEVAERT over de VISSERIJWACHTERS en ons eerste visserijwachtschip de "Mathilde" (De Plate, 22e jg. nr. 10, blz. 93-238 e.v.).

Destijds kreeg ik van Commodore PETITJEAN (26/9/1907 - 29/4/1987), Stafchef van de Zeemacht en Marinehistoricus, over het onderwerp "Mathilde" enige informatie, die ik hier laat volgen tot meerdere kennis van het onderwerp.

Voor 1857 werd de "Mathilde" ingezet op de grote handelsvaart. Het schip voer vele jaren onder het commando van kapitein Adolphe COUSSEMENT, die in 1858 met de "leopold" aan de Falklands verging. Toen omstreeks 1860-63 de Oostendse reders, de ene na de andere, met de grote handelsvaart stopten verhuurde VAN CUYL, in 1863, de "Mathilde" aan de Staatsmarine.

Een Oostends marineschilder vertelde hoe hij als kleine jongen aan boord van de "Mathilde" speelde. Het schip lag toen in de Oostendse haven, afgetakeld te wachten op de sloper, nadat het verschillende jaren dienst had gedaan als visserijwacht waarbij scheepsjongens werden ingescheept voor opleiding.

Het schip was zo geliefd bij de Oostendenaars dat zij, na de vervanging ervan door de "Ville d'Ostende", dit laatste schip de "Mathilde" bleven noemen (noot : waarschijnlijk speelde de associatie "Mathilde-scheepsjongen" hierin een rol). De "Mathilde" werd in 1884 verkocht aan een Noorse reder.

Destijds liet de heer André VAN ISEGHEM, uit Brussel, het volgende weten. In 1884 kocht zijn vader bij een schroothandelaar te Oostende, voor zijn buitenverblijf te Gent, twee bronzen kanonnetjes van klein kaliber en twee stukken van kaliber 8 op veldaffuit. Op de kulas van deze stukken was de naam "Mathilde" gegraveerd in letters van 3 cm hoogte. Ook de naam van de gieterij stond erop vermeld. Later bevonden deze stukken zich op het zomerverblijf van dhr. Georges VAN ISEGHEM te Raversijde. Dhr. Georges VAN ISEGHEM woonde normaal op de Bd Anspach 134 te Brussel.

Volgens men destijds in Oostende vertelde was er aan boord van de "Mathilde" ooit een kok geweest, een kanak (Kanakanen = naam voor de inwoners van Polynesië), die zich wilde wreken op de officieren van het schip en een poging deed om hen te vergiftigen.

In 1846 noteerde men in Oostende een "Mathilde" een pleyt (pleit = hoog en breed getuigde Vlaamse kustvaarder tot max 120 ton) van 70 ton toebehorende aan een zekere A. DE NEUTER van Leuven. Waarschijnlijk hebben we hier te doen met een voorloper van de "Mathilde" van 1850.

J.B. DREESEN

Bronnen : Nota's van Commodore Petitjean.

A. Leconte. Les ancêtres de notre Force Navale, blz. 263.

A. De Burbure. Une Anthologie de la Marine Belge, blz. 186.

Op blz. 93-240 geeft de heer Ferdinand GEVAERT een tekening van de "Mathilde" Maar terzelfdertijd drukt hij ook zijn twijfels uit over de schouw die, volgens de tekening, op de driemaster zou gestaan hebben. En terecht.

In het boek "Mercator. Geschiedenis van de Belgische Schoonschepen" door Alex DE VOS (1), blz. 11, staat een mooie afbeelding van het zeilschip ZONDER schouw, met als onderschrift "Carolus L. WEYTS : Driemaster "Mathilde" 1863".

Op blz. 12 lezen we volgende tekst met betrekking tot bovengenoemd schip :

"Vanaf 1867 kwamen scheepsjongens voor onderricht terecht op de Belgische driemaster "Mathilde" (256 ton) van Ed. VAN CUYL. dit schip werd door de regering afgehuurd om dienst te doen als visserijwachtschip dat eveneens "embarquera une équipe de marins d'Etat ainsi qu'un certain nombre de mousses devant faire l'école de matelot".

"La création d'une école de mousses" aan boord van de "Mathilde" werd in de pers gunstig onthaald en bood het voordeel "de familiariser avec leur profession nos élèves marin", stelde destijds een Antwerps blad vast.

Roger TIMMERMANS

(1) Uitgeverij MIM n.v., Lakborslei 114, 2100 Deurne.
D/1993/1676/71. ISBN 90 341 0672 1

OOSTENDE, ELDERS IN DE WERELD

door J.B. DREESEN

De gift van een foto bracht me op de idee een inventaris aan te leggen van plaatsen of instellingen, elders, in de wereld die naar onze vroege stede genoemd werden.

a. Oostende in Budapest

